

ÇORUM YÖRESİ TÜRKÜLERİNİN KEMAN EĞİTİMİNDE KULLANILABİLİRLİĞİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

A STUDY ON THE USABILITY OF CORUM REGIONAL FOLK SONGS IN VIOLIN EDUCATION

Bilge ÖZEL*

ÖZ: Halk türküleri bir toplumun kültürel özelliklerini yansıtan en önemli öğelerdendir. Toplumsal yaşamda kültür ve eğitimin iç içe olan yapısı göz önüne alındığında ise türkülerin eğitim süreçlerinde başvurulması gereken önemli bir kaynak olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, Çorum yöresi türkülerini kemana uyarlayarak türkülerin keman eğitimi sürecinde bir öğretim materyali olarak kullanılması ve kemana özgü evrensel çalma teknikleriyle icra edilmesi noktasında katkıda bulunmaktır. Kemanın hangi teknik özelliklerinden ne şekilde yararlanılabileceğini gösteren bu araştırma, hem türkülerin keman eğitimi dağarındaki yerinin gerekliliğini ortaya koyması, hem de bu alanda yapılacak olan diğer çalışmalara öncülük etmesi bakımından önemlidir. Araştırma, betimsel nitelikli ve tarama modelinde bir araştırmadır. Veriler, kaynak taraması yöntemi ile elde edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde ise içerik analizine başvurulmuştur. Örneklem olarak 5 Çorum türküsü belirlenmiştir. Türküler üzerinde çeşitli konumlandırmalara, nüanslara, sağ el, sol el çalma tekniklerine yer verilmiş ve türkülerin keman uyarlamaları yapılmıştır. Uyarlaması yapılan türkülerin 5 farklı makam dizisini içerdiği, sofyan ve nim sofyan usullerine sahip olduğu, 6 ila 10 ses genişliğinde olduğu ve farklı nüansları içerdiği saptanmıştır. Ayrıca türkülerin genel olarak 1., 2., 3., 4. Pozisyon geçişli olduğu, çeşitli sağ el ve sol el tekniklerini içerdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Halk türküleri, Çorum yöresi, Keman, Keman eğitimi, Uyarlama

ABSTRACT: Folk songs are one of the most important elements that reflect the cultural characteristics of a society. Considering the intertwined structure of culture and education in social life, it becomes clear that folk songs are an important resource that should be used in educational processes. In this context, the aim of the research is to contribute to the use of folk songs as a teaching material in the violin education process by adapting the folk songs of the Çorum region to the violin and to perform them with universal playing techniques specific to the violin. This research, which shows which technical features of the violin can be used and how, is important in terms of both revealing the necessity of the place of folk songs in the violin education repertoire and pioneering other studies to be carried out in this field. The research is a descriptive research with a survey model. The data was obtained by the source scanning method. Content analysis was used to analyze the data. 5 Çorum folk songs were determined as a sample. Various positionings, nuances, right-hand and left-hand playing techniques were included on the folk songs, and violin adaptations of the folk songs were made. It has been determined that the adapted folk songs contain 5 different maqam sequences, have sofyan and

* Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Öğrencisi/Ankara-
bilgeozel1988@gmail.com (Orcid: 0000-0003-4857-652X)

nim sofyon patterns, are 6 to 10 voices wide and contain different nuances. In addition, it was concluded that the folk songs generally have 1st, 2nd, 3rd, 4th position transitions and contain various right hand and left hand techniques.

Keywords: Folk songs, Çorum region, Violin, Violin education, Adaptation

Giriş

Bir toplumu oluşturan fertlerin birbirleriyle ve çevreleriyle olan etkileşimleri, kendilerine özgü yaşayış biçimleri kültür kavramını ortaya çıkarmaktadır. Kültür, bir milletin kendi oluşturduğu maddî, manevî unsurlara bağlı olarak meydana gelen ve geçmişten geleceğe süreklilik arz eden karmaşık bir bütündür (Yöre, 2012: 4). Kültür, ait olduğu toplumu dinî, siyasî, ekonomik, eğitimsel, sanatsal gibi pek çok yönden etkileme gücüne sahiptir. Kültürün etkileşim halinde olduğu en önemli alanlardan biri de müziktir. Bir milletin kendi kültürel unsurlarıyla özgün bir biçimde meydana getirdiği, şekillendirdiği müzik ise, halk müziği olarak karşımıza çıkmaktadır. Halk müziği sözlü kültürün bir ürünü olarak duyguları, düşünceleri, savaşları, hüznüleri, sevinçleri, insanlar arası ilişkileri, insan-çevre ilişkisini geçmişten geleceğe aktarmaktadır. Halk müziğinin temelini ise, halk içinden bireylerin kendi kültüründen beslenerek meydana getirdikleri, kuşaktan kuşağa aktarılan ve özgün bir kimliğe sahip olan türküler oluşturmaktadır. Bir iletişim unsuru olarak muhtelif konuları içeren türküler, duygu ve düşünceleri sade bir dil ile aktaran yapıya sahiptir (Kınık, 2011: 140). Türküler; yapılarına, konularına veya buldukları yöreye göre sınıflandırılmakta olup, oldukça çeşitlilik arz etmektedir (Özçimen ve Gök, 2013: 2). Bu çeşitliliğin ortaya çıkmasındaki en büyük etkenlerden biri, yörelerin mevcudiyetidir. Ülkemiz coğrafî, beşerî ve kültürel bakımdan zengin bir yapıya sahiptir. Bu sebeple, Türk halk müziğinde çeşitli bölgeler, iller ve hatta ilçeler bazında yöre kavramı ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, kendilerine özgü karakteristik bir müzikal yapıya sahip, kültürel anlamda zengin olan yerler yöre olarak adlandırılmaktadır (Eroğlu, 2014: 6). Bir yörede bulunan insanların yaşadıkları olaylar, sahip oldukları gelenekler veya kültürel öğeler gibi pek çok etken müzikal yapının oluşmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Nitekim bir yörenin müziği, o yörede yaşayan bireylerin duygularını, fikirlerini ve deneyimlerini kültürleri aracılığıyla aktarmaları sonucu oluşmaktadır (Kahraman, 2023: 45). Bu doğrultuda Çorum yöresinin kendi tarihinden, kültüründen beslenerek oluşturduğu pek çok türküye sahip olduğunu belirtmek mümkündür. Yüzyıllar boyunca çeşitli uygarlıkların yaşadığı Çorum'da, köklü bir müzik kültürü hakimdir. Çorum, geçmişten günümüze kadar olan süreçte her dönemin müziğine ve kültürüne önemli katkılar sağlamıştır (Yıldırım, 2020: 37). Çorum halk müziği oldukça zengin bir yapıya sahiptir. Bu zengin yapı içerisinde uzun havalar, sözsüz ya da sözlü oyun havaları, güzellemeler, düğün ve kına türküleri, ağıtlar yer almaktadır. Ayrıca halay havaları, kaşık havaları, güreş havaları, cirit havaları, koşmalar, deyişler, semahlar ve nefesler Çorum halk müziğinin ezgi yapısını oluşturan diğer öğeler

arasındadır. Çorum halkına ait kültürel yapıyı, yaşam şeklini ve karakteristik özelliklerini yansıtan Çorum türkülerinde ise genel olarak gurbet, aşk, hasret ve sevgi konuları hakimdir (Topaktaş, 2023: 25).

Keman Eğitimi

Keman; ses tınısı, performans biçimleri ve her türlü müziğin icra edilmesine olanak sunan yapısıyla tüm toplumlarda yaygın olarak çalınan enstrümanlardan biridir. Müzik sanatının anlatımında güçlü bir ifade rolüne sahip keman, evrensel boyutta en çok eğitimi verilen çalgılardandır (Uslu, 2012: 2). Keman eğitimi kapsamlı bir eğitim süreci olmasından ötürü çeşitli öğrenme stratejilerini, teknik becerileri ve oldukça geniş bir repertuarı içinde barındırmaktadır. Ülkemizde keman eğitimi sürecinde evrensel olarak kabul görmüş eğitim metodları ve repertuarı uygulanmaktadır. Bununla birlikte son yıllarda giderek artmakta olan Türk müziği kaynaklı eğitim materyalleri de keman öğrenim sürecinde kullanılmaya başlanmıştır. Bu bağlamda yerelden evrensel ilkesi ön plana çıkmaktadır. Tüm çalgı eğitimi süreçlerinde olduğu gibi keman eğitiminde de yerelden evrensel ilkesinin benimsenerek öğrenme stratejilerinin ve materyallerinin bu yönde adapte edilmesi önemlidir. Nitekim ülkemizin zengin kültürel birikimiyle ortaya çıkan halk ezgilerinin evrensel kuramlarla harmanlanarak keman eğitiminde kullanılması, öğrencilerin öğrenme sürecine teknik, müzikal ve psikolojik yönden önemli katkılar sağlamaktadır (Karakaş ve Dündar, 2018: 6). Bununla birlikte, öz kaynaklarımızdan yararlanarak oluşturulan halk türkeleri veya makamsal yapıdaki özgün materyallerin hazırlanması ve öğrenme sürecinde kullanılması, daha nitelikli bir keman eğitim sürecinin sağlanması noktasında büyük önem taşımaktadır (Parpucu ve Özçelik, 2022: 5). Günümüzde hâlâ görülmektedir ki, kemana uyarlanmış veya keman için bestelenmiş Türk müziği eserleri pek az sayıdadır. Nitekim Türk müziği kaynaklı eserlerin sayıca çoğaltılmasının ve keman eğitiminde daha çok kullanılmasının gerekliliği birtakım araştırmalarda ortaya koyulmuştur (Çit, 2014; Haner, 2018; Gülüm ve Albuz, 2019; Parpucu ve Özçelik, 2021; Güzel, 2022; Akbudak ve Akpınar, 2022; Özkul, 2023). Bu bağlamda, müzik kültürümüzün en önemli bileşenlerinden olan türkülerin, keman çalma teknikleri kullanılarak uyarlanması ve keman eğitimi dağarında yer almasına yönelik bir ihtiyacın olduğunu belirtmek mümkündür. Bu bağlamda araştırmanın kendi kültürümüze ait türkülerin kullanılarak keman eğitimine etkili ve verimli bir boyut sağladığı, Çorum yöresi türkülerinin keman çalma tekniklerinin kullanılarak seslendirilmesine olanak tanıdığı, bu alanda yapılacak olan diğer çalışmalara öncülük ettiği ve keman eğitimi repertuarına katkıda bulunduğu için önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada keman eğitiminde türkülerin kullanılmasına yönelik ihtiyacın giderilmesi hususuna katkıda bulunmak amacıyla, Çorum yöresine ait beş türkü belirlenmiş ve türküler evrensel keman teknikleri dahilinde

uyarlanmıştır. Bu ifadeler ışığında araştırmanın problemi “Çorum yöresi türkülerinin keman çalma tekniklerine göre uyarlanma durumları nasıldır?” şeklinde belirlenmiş ve bu ana problem ekseninde aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

1. Araştırma kapsamında incelenen Çorum yöresi türkülerinin makamları, usulleri ve ses genişlikleri nasıldır?

2. Araştırma kapsamında incelenen türkülerin kemana uyarlanma biçimleri nasıldır?

Yöntem

Bu başlık altında araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve verilerin analizi bölümlerine yer verilmiştir. Bu çalışmada, Çorum türkülerinin keman eğitiminde kullanılabilirliğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu sebeple araştırma, tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Tarama modelinin amacı, incelenmek istenen örneklem grubunun birtakım özelliklerini belirleyerek verilerin elde edilmesini sağlamaktır (Garip, 2023: 12).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini TRT (Türkiye Radyo Televizyon Kurumu) Türk halk müziği repertuarında yer alan 68 Çorum türküsü oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise söz konusu türküler arasından keman için uyarlamaya uygun olduğu düşünülen 5 türkü oluşturmaktadır. Bu türkülerin belirlenmesinde amaçlı örneklem yöntemlerinden olan kota örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Kota örnekleme, araştırma evreni içerisinde belirli özelliklere sahip unsurları gruplandırmak suretiyle, belli bir sayıya ulaşıncaya dek bu unsurları örnekleme dahil etmek şeklinde açıklanmaktadır (Yağar ve Dökme, 2018: 5).

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada konuyla ilgili tez, makale, kitap vb. yayınlar incelenmiş; çalışmaya dahil edilen Çorum türkülerinin notaları TRT Türk halk müziği repertuarından sağlanmıştır. Bundan dolayı kaynak tarama yöntemi kullanılmıştır. Kaynak taramasının amacı, araştırma problemi dahilinde gerekli bilgilerin sistemli ve ayrıntılı olarak incelenmesi suretiyle ortaya çıkarılmasıdır (Köroğlu, 2015: 1).

Verilerin Analizi

Bu çalışmada ele alınan Çorum türküleri içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. İçerik analizi yapılan çalışmalarda “neden”, “nedir”, “nasıldır” soruları sorularak araştırma problemine yanıt aranmaktadır (Metin ve Ünal, 2022: 3). Bu çalışmada kaynak taramasıyla Çorum yöresi türkülerine ait notalar, videolar ve diğer yazılı belgeler incelenmiş, türküler yapısal ve ezgisel açıdan çözümlenmiştir. Örneklem grubuna dahil edilen türkülerin notaları MuseScore 4.0 programında yazılmıştır. Batı müziği keman eğitimi sürecine yönelik evrensel çalma teknikleri ile kemana uyarlanan türküler tampere sistem dahilinde yazılmış ve belirlenen alt

problemler ekseninde incelemeye alınmıştır. Türküler üzerinde sağ el ve sol el teknikleri, pozisyon geçişleri, nüanslar ve parmak numaralandırma çalışmaları uygulanmıştır. Uygulanan çalışmalar sonucunda uzman görüşlerine başvurulmuş ve gerekli düzeltmelerden sonra türkü uyarlamalarına son şekli verilmiştir.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde örneklem olarak belirlenen beş Çorum türküsü makam, usul ve ses aralıkları yönünden incelenmiş, türkülerin kemandaki sağ el ve sol el teknikleri kullanılarak uyarlanmış biçimlerine yer verilmiştir. Türküleri uyarlama sürecinde notalar üzerinde birtakım değişikliklerin uygulanması neticesinde bazı koma sesler natürel olarak yazılmış, kemana ait temel sağ el (yay) teknikleri, sol el teknikleri, pozisyon geçişleri ve müzikal dinamikler üzerinde durulmuştur.

Türkülerin Makamları, Usulleri ve Ses Aralıklarına İlişkin Bulgular

Tablo 1. Türkülerin Makamları, Usulleri ve Ses Aralıkları

Türkü Adı	Makamı	Usulü	Ses Genişliği
Arzu ederdiniz bir yol görmeye	Uşşak	Sofyan	6
Hem okudum hem de yazdım	Hüseyni	Nim sofyan	10
İğdenin dalları yerdedir yerde	Hicaz	Sofyan	8
Kaşların karasına	Karcığar	Sofyan	6
Şu uzun gecenin gecesi olsam	Hüzzam	Sofyan	6

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere türküler hüseyini, uşşak, hicaz, hüzzam ve karcığar olmak üzere beş farklı makam dizisini içermektedir. Türkülerin usullerine bakıldığında bir türkünün nim sofyan, diğer dört türkünün sofyan usulünde olduğu görülmektedir. Türküler ses genişlikleri yönünden incelendiğinde üç türkünün altı ses, bir türkünün sekiz ses, bir türkünün ise on ses genişliğine sahip olduğu saptanmıştır.

Türkülerin Kemana Uyarlanma Biçimlerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde türkülerin kemana uyarlanma biçimlerine yer verilmiş ve sağ el (yay) teknikleri, sol el teknikleri, pozisyon geçişleri, nüanslar detaylı olarak aktarılmıştır.

Arzu Ederdiniz Bir Yol Görmeye

♩ = 75

mf

5

11

13

17

21

25

f

Şekil 1. Arzu ederdiniz bir yol görmeye türküsünün kemana uyarlanmış notası

Arzu ederdiniz bir yol görmeye türküsünün keman uyarlaması 1-3 pozisyon geçilidir. Sağ el tekniklerinden legato, detache, marcato, staccato; sol el tekniklerinden çift ses, akor ve trill teknikleri kullanılmıştır. Türküde bazı tekrarlayan bölümler, tınısal anlamda çeşitlilik olması bakımından farklı oktavlarda yazılmış ve çeşitli nüans terimlerine yer verilmiştir.

Hem Okudum Hemi de Yazdım-

Şekil 2. Hem okudum hemi de yazdım türküsünün kemana uyarlanmış notası

Hem okudum hemi de yazdım türküsü bir, iki ve üçüncü pozisyonların bulunduğu, farklı nüans terimlerine yer verildiği görülmektedir. Sağ el tekniklerinden legato, detache; sol el tekniklerinden çift ses ve çarpma teknikleri kullanılmıştır.

İğdenin Dalları Yerdedir Yerde

The musical score is written in 4/4 time with a tempo of 75. It is in the key of B-flat major. The score consists of 34 measures, divided into two systems. The first system contains measures 1 through 31, and the second system contains measures 32 through 34. The score is marked with various dynamics: *mf* (mezzo-forte), *p* (piano), and *mf* (mezzo-forte). The score includes various articulations such as slurs, accents, and staccato markings. The piece concludes with a double bar line and a repeat sign.

Şekil 3. İğdenin dalları yerdedir yerde türküsünün kemana uyarlanmış notası

İğdenin dalları yerdedir yerde türküsü bir, iki, üç ve dördüncü pozisyonlar kullanılarak kemana uyarlanmıştır. Türküde farklı nüanslara yer verilmiş ve tınısal çeşitlilik olması bakımından tekrar eden bölümler farklı oktavlarda yazılmıştır. Sağ el tekniklerinden legato, detache, staccato; sol el tekniklerinden çift ses çalma tekniği kullanılmıştır.

Kaşların Karasına

The musical score for 'Kaşların Karasına' is written on a single treble clef staff. It begins with a tempo marking of quarter note = 65. The piece is in 4/4 time. The score is divided into measures, with measure numbers 4, 7, 10, 15, 16, 18, 20, and 23 indicated. The dynamics range from piano (p) to forte (f). Trills (tr) are used in several measures, and there are accents over certain notes. The piece ends with a 'rit' (ritardando) marking and a final cadence.

Şekil 4. Kaşların karasına türküsünün kemana uyarlanmış notası

Kaşların karasına türküsü bir, iki, üç ve dördüncü pozisyonlar kullanılarak kemana uyarlanmıştır. Tınısal zenginlik oluşturması bakımından türkünün tekrarlayan bölümleri farklı oktavlarda yazılmış ve çeşitli nüanslara yer verilmiştir. Sağ el tekniklerinden legato, detache; sol el tekniklerinden akor, çift ses, tril ve çift ses flajole teknikleri kullanılmıştır. Burada çift ses flajole tekniği, eserin son ölçüsünde 4. Parmağın la ve mi tellerine aynı anda dokunması şekliyle uygulanmıştır.

Şu Uzun Gecenin Gecesi Olsam

Şekil 5. Şu uzun gecenin gecesi olsam türküsünün kemana uyarlanmış notası

Şu uzun gecenin gecesi olsam türküsü 1-3 pozisyon geçişli olarak kemana uyarlanmıştır. Sağ el tekniklerinden legato ve detache, sol el tekniklerinden flajole ve pizzicato teknikleri uygulanmıştır. Flajole tekniği parmaklar boş tele dokunduğunda doğal, bir parmağın basıp diğer parmakların tele dokunması şeklinde olduğunda ise yapay olarak adlandırılmaktadır (Erden, 2023: 16). Bu türküde 23. Ölçüden itibaren parmak numaraları 1-4 olarak gösterilmiş ve yapay flajole kullanılmıştır. Türküde görülen pizzicato tekniği ise, sol el için kullanılmıştır. Sol el pizzicatosu parmakların hem tele basarak, hem de teli çekerek çalması suretiyle oluşan bir tekniktir (Ergün, 2023: 5). Burada türkü boyunca yer verilen sol el pizzicatosu boş tel olarak re veya sol-re notalarının çekilerek çalınması şekliyle uygulanmıştır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Çorum yöresi türkülerinin keman eğitiminde kullanılabilirliği üzerine yapılan bu çalışmada 5 türkü ele alınmış ve keman için uyarlanmıştır. Uyarlaması yapılan türküler uşşak, hüseyini, hicaz, karcıgar, hüzzam olmak üzere beş ayrı makam dizisinin özelliklerini içermektedir. Bu bağlamda, türkülerin keman eğitimi sürecinde farklı makamların icra edilmesine olanak sağladığı söylenebilir. Araştırmada ele alınan türkülerin usulleri sofyan ve nim sofyan şeklindedir. Türkülerin ses genişlikleri incelendiğinde 6 ila 10 ses genişliğine sahip olduğu saptanmıştır. Türkü uyarlamalarında çeşitli nüanslara, pozisyonda kalarak çalma ve pozisyon geçişli çalma uygulamalarına yer verilmiştir. Yapılan

literatür taramasında Karakaş ve Dünder (2018), Topaktaş (2023) ve Özkul'un (2023) çalışmalarında da benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmüştür. Ayrıca bu konuyla ilgili Akbudak ve Akpınar (2021) yaptıkları deneysel araştırmada, keman öğrencilerine pozisyonda kalarak ve pozisyon geçişli çalma davranışlarının kazandırılmasında türkülerin oldukça önemli bir rolünün bulunduğu sonucuna ulaşmışlardır. Yıldız (2023) Isparta türkülerini kemana uyarladığı çalışmasında deney sürecine tabi tutulan öğrencinin hem akıcı bir biçimde pozisyon geçme davranışını edindiği, hem de yay hakimiyetini kolayca sağladığı sonucuna ulaşmıştır.

Bu araştırmada yer alan türkü uyarlamaları incelendiğinde sağ el tekniklerinden *detache*, *legato*, *staccato* ve *marcato* tekniklerine yer verildiği görülmüştür. Söz konusu tekniklerin öğrenilmesi ve yay hakimiyetinin sağlanması noktasında türkülerin önemli bir role sahip olduğunu belirtmek mümkündür. Akbudak ve Akpınar (2020) Malatya türkülerini kemana uyarladıkları çalışmalarında, burada bahsi geçen sağ el tekniklerine yer verdikleri görülmüştür. Bu bakımdan, her iki çalışmanın benzer sonuçlara sahip olduğu söylenebilir. Uyarlaması yapılan Çorum türkülerinde sol el çalma tekniklerinden akor çalma, trill, çarpma, *pizzicato*, çift ses çalma, flajole, çift ses flajole tekniklerine yer verilmiştir. Yapılan literatür taramasında, türkülerin kemana uyarlanması hakkında yapılan bazı araştırmaların burada yer verilen sol el tekniklerinden bir kısmını ele aldıkları görülmüştür. Parpucu (2021) kemanda teke yöresi türkülerinin seslendirilmesine yönelik yaptığı doktora tez çalışmasında, uyarlanan türkülerde trill ve çift ses çalma tekniklerine yer vermiştir. Akpınar (2016) üç halk türküsünü kemana uyarladığı çalışmasında, trill tekniğinin öğrenilmesinde ve pekiştirilmesinde türkülerin önemli bir öğretim materyali olabileceğini belirtmiştir. Gülüm (2020) Aydın Kadıoğlu zeybeğini kemana uyarladığı çalışmasında sol el *pizzicato* tekniğine yer vermiştir. Söz konusu araştırmalar, bu araştırmada yer verilen sol el çalma teknikleri ile ilgili uygulamaları destekler niteliktedir. Bu araştırmada ulaşılan sonuçlar ve bu konuyla ilgili yapılan diğer araştırmaların ortaya çıkardığı sonuçlar dahilinde Türk müziği kaynaklı eserlerin keman eğitiminde önemli bir konuma sahip olduğu ve çeşitli çalma tekniklerinin öğreniminde, pekiştirilmesinde başvurulması gereken bir öğretim materyali olduğu görülmüştür. Ayrıca Türk müziği kaynaklı eserlerin daha çok bilinmesi, benimsenmesi ve icra edilmesi suretiyle, evrensel boyuta taşınması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlara dayanarak birtakım önerilerde bulunulmuştur:

1. Çorum yöresi zengin bir türkü dağarına sahiptir. Bu bağlamda araştırma kapsamında ele alınmayan diğer türküler üzerinde kemana uyarlama çalışmalarının yapılması önerilmektedir.
2. Öğrencilerin hem kendi kültüründen beslenmesi hem de kemana karşı ilgilerinin artırılarak daha verimli bir öğrenme ortamının oluşturulmasında türkülerin rolü büyüktür. Bu bakımdan farklı yörelere ait türkülerin keman eğitiminde kullanımına yönelik uyarlama çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

3. Yalnızca keman değil, diğer tüm çalgı eğitimi süreçlerine yönelik türkü uyarlama çalışmalarının yapılması önerilmektedir.
4. Bu araştırma için yapılan literatür taramasında, keman için uyarlanmış veya bestelenmiş Türk müziği kaynaklı eserlerin sayısal bakımdan azlığı, keman eğitiminde yeterince yer bulmadığı gibi sonuçlara çeşitli araştırmalarda yer verildiği görülmüştür. Bu doğrultuda, keman için makamsal kaynaklı eser, dizi, etüt vb. çalışmalarının daha fazla yapılması ve bu çalışmaların yayınlanıp, öğrenci ve eğitimcilerin erişimine sunulması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akbudak, H. - Akpınar, M. (2020). Malatya türkülerinin keman eğitiminde kullanılması üzerine bir çalışma. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 6(2), 203-215.
- Akbudak, H. - Akpınar, M. (2021). Keman eğitiminde konumda kalarak ve konum geçişli çalma becerisinin öğretiminde Türk müziği kaynaklı ezgilerin kullanılabilirlik durumunun incelenmesi. *The Journal of Social Sciences*, 50, 323-338
- Akpınar, M. (2016). Kemanda tiril tekniğinin öğretilmesinde türk halk ezgilerinin kullanılması. *ASOSJOURNAL (The Journal Of Academic Social Science)*, 4(37), 155-165.
- Çit, U. (2014). *Batı müziği keman eğitiminde Türk müziği eserleri ve etütleri*. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Demirci, A. (2014). Literatür taraması. *Coğrafya Araştırma Yöntemleri*, 1, 73-108.
- Erden, Z. İ. (2023). Gavini's'in 24 etüdünün keman tekniğine olan katkılarının incelenmesi. *EKEV Akademi Dergisi*, (95), 350-371.
- Ergün, G. (2023). Nicolla Paganini'nin 24 numaralı kaprisi üzerine detaylı bir inceleme ve çalışma önerileri. *Premium E-Journal of Social Science (PEJOSS)*, 7(33), 919-925.
- Eroğlu, F. B. (2014). Türk halk müziğinde yöre, üslup ve tavır kavramları. *TÜRÜK Uluslararası Dil Edebiyat ve Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 231-238.
- Garip, S. (2023). Sosyal bilimlerde nicel araştırma geleneği üzerine kuramsal bir inceleme. *International Journal of Social Science Research*, 12(1), 1-19.
- Gülüm, O. (2020) Aydın Kadioğlu zeybeğinin kemana uyarlanması. *Eurasian Journal of Music and Dance*, (17), 77-110.
- Gülüm, O. - Albuz, A. (2019). Keman eğitiminde Türk halk müziği eserlerinin kullanılma durumuna yönelik öğretim elemanı görüşlerinin değerlendirilmesi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 42, 1-11.
- Güzel, B. B. (2022). *Türk halk müziği ezgilerinin keman eğitiminde kullanılabilirliğine yönelik öğretim elemanı görüşleri ve makamsal etüt örnekleri*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Haner, O. (2018). *Türk müziği ezgi yapılarına dayalı keman eğitimi modeli*. Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kahraman, B. (2023). *Malatya Arguvan yöresi türkülerinin ortaöğretim müzik eğitiminde kullanılabilirliği*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

- Karakaş, B.-Dündar, M. (2018). Amasya yöresi Türk halk oyunları ezgilerinin keman eğitimine uyarlanması. *Journal of World of Turks/Zeitschrift für die Welt der Türken*, 10(3), 308-324.
- Kınık, M. (2011). Bir iletişim aracı olarak Türk halk müziği ve türküler. *Erciyes İletişim Dergisi*, 2(1), 136-150.
- Köroğlu, S. A. (2015). Literatür taraması üzerine notlar ve bir tarama tekniği. *GİDB Dergisi*, 1, 61-69.
- Metin, O. - Ünal, Ş. (2022). İçerik analizi tekniği: iletişim bilimlerinde ve sosyolojide doktora tezlerinde kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, AÜSBD Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Özel Sayısı*, 22(2), 273-294.
- Özçimen, A. - Gök, S. (2013). Antalya yöresi halk Türkülerinde yer alan kültürel motifler. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 92-97.
- Özkul, Ş. (2023). *Kayseri türkülerinin keman eğitiminde kullanılabilirliği üzerine bir çalışma*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Parpucu, H. (2021). *Keman öğretiminde teke yöresi türkülerinin seslendirilmesine yönelik bir araştırma modeli önerisi ve uygulamadaki görünümü*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Parpucu, H. - Özçelik, S. (2021). Keman eğitiminde kullanılan teke yöresi türkü ve araştırmalarına yönelik keman eğitimcilerinin görüşleri. *Turkish Studies-Educational Sciences*, 16(3), 1623-1643.
- Parpucu, H. - Özçelik, S. (2022). Keman öğretiminde teke yöresi türkülerinin seslendirilmesine yönelik hazırlanan araştırma modelinin uygulamadaki görünümü. *Eurasian Journal of Music and Dance*, (20), 69-88.
- Topaktaş, E. (2023). *Çorum türkülerinin viyola çalma yöntem ve tekniklerine uyarlanması*. Çorum: Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Uslu, M. (2012). Nitelikli keman eğitimine yönelik yaklaşımlar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 1-11.
- Yağar, F. - Dökme, S. (2018). Niteliksel araştırmaların planlanması: Araştırma soruları, örneklem seçimi, geçerlik ve güvenilirlik. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3), 1-9.
- Yıldırım, H. (2020). *Çorumlu bestekârlar güftekârlar ve müziğe emek verenler*. Çorum: Çorum Belediyesi Kültür.
- Yıldız, Y. M. (2023). Öğretim materyali olarak Isparta türkülerinin keman eğitiminde kullanılmasına yönelik Bir durum çalışması. *International Journal of Social Humanities Sciences Research*, 10 (92), 285-299.
- Yöre, S. (2012). Kırşehir yöresi halk müziği kültürünün kodları ve temsiliyeti. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 9 (1), 563-584.

"İyi Yayın Üzerine Kılavuzlar ve Yayın Etiği Komitesi'nin (COPE) Davranış Kuralları" çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir. / The following statements are included within the framework of "Guidelines on Good Publication and the Code of Conduct of the Publication Ethics Committee (COPE)":

Etik Kurul Belgesi/Ethics Committee Approval: Makale, Etik Kurul Belgesi gerektirmemektedir. / Article does not require an Ethics Committee Approval.

Çıkar Çatışması Beyanı/Declaration of Conflicting Interests: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarların potansiyel bir çıkar çatışması yoktur. / There is no potential conflict of interest for the authors regarding the research, authorship or publication of this article.